

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 17.9.2008
KOM(2008) 563 endelig

2008/0183 (CNS)

Forslag til

RÅDETS FORORDNING

om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet

{SEK(2008) 2436}

{SEK(2008) 2437}

BEGRUNDELSE

1. FORSLAGETS INDHOLD

Ved Rådets forordning (EØF) nr. 3730/87 blev der fastsat almindelige regler for levering til visse organisationer af fødevarer fra interventionslagrene med henblik på uddeling til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. Nævnte forordning er blevet ophævet og integreret i forordningen om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen).

I over tyve år har interventionslagrene, som EU har stillet til rådighed, været en pålidelig kilde til fødevarehjælp til de socialt dårligst stillede. Behovet for uddeling af fødevarer er vokset i takt med den gradvise udvidelse af EU, der har medført en kraftig stigning i antallet af mennesker, der har brug for hjælp. I 2006 nød over 13 mio. mennesker godt af denne støtteordning. Desuden har de stigende fødevarerpriser bidraget til at svække fødevarerens sikkerheden for de socialt dårligst stillede og har gjort det dyrere at yde fødevarehjælp.

Formålet med den fælles landbrugspolitik som defineret i traktatens artikel 33, stk. 1, er bl.a. at stabilisere markederne og sikre forbrugerne forsyninger til rimelige priser. De programmer for uddeling af fødevarer, der i løbet af årene er gennemført inden for rammerne af denne ordning, har bidraget til at nå begge disse mål, og ud over at have forbedret fødevarerens sikkerheden for de socialt dårligst stillede, har de vist sig at være et uundværligt værktøj, når det gælder om at sikre den generelle fødevarerforsyning i Den Europæiske Union og reducere interventionslagrene.

Den fælles landbrugspolitik har i de seneste år været genstand for en gennemgribende reform, der har flyttet fokus væk fra det primære mål om at øge produktiviteten og over på landbrugets langsigtede bæredygtighed. Efter reformen er det for visse produkter, som f.eks. olivenolie, sukker og majs nu ikke længere tilladt at anvende interventionsopkøb som et reguleringsværktøj, og for de øvrige produkter er det kun tilladt at anvende interventionsopkøb som en sikkerhedsforanstaltning. Derfor har der i stigende grad været brug for at købe forsyningerne til EU's fødevarehjælpeprogram på markedet.

I sin erklæring af 4. april 2006 om forsyninger til de velgørende organisationer, der er godkendt til at gennemføre EU's fødevarehjælpeprogram for de dårligst stillede, gav Europa-Parlamentet udtryk for sin bekymring med hensyn til programmets videreførelse, og opfordrede i anerkendelse af de dårligst stillede personers behov for fødevarehjælp Kommissionen og Rådet til at gøre hjælpeprogrammet permanent.

Den 22. maj 2008 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om stigende fødevarerpriser i EU og udviklingslandene, hvori det understreger, at retten til mad er en menneskeret, og at alle mennesker på alle tidspunkter bør have bedre adgang til tilstrækkelig mad, således at de kan leve et aktivt og sundt liv.

Hvor vigtigt fødevarerprogrammet er, har Kommissionen allerede anerkendt i sin meddelelse "Udfordringerne i forbindelse med de stigende fødevarerpriser - Retningslinjer for en EU-indsats" af 20. maj 2008. I sin tale til Parlamentet den 18. juni 2008 meddelte formanden for Kommissionen, at Kommissionen har planlagt at øge budgettet til dette initiativ med to tredjedele.

- Høring af interesseparter og konsekvensanalyse

Den internetbaserede offentlige høring om EU's fødevarerhjælpeprogram tiltrak stor respons, der viste en overvældende tilslutning til, at programmet fortsattes. De velgørende organisationer, der deltager i uddelingen af fødevarer i medlemsstaterne, fik i forbindelse med to workshoper, der blev afholdt den 11. april og 15. juli 2008, lejlighed til at præsentere deres synspunkter, og de nationale myndigheder blev i forbindelse med et møde i Forvaltningskomitéen for Den Fælles Markedsordning for Landbrugsprodukter hørt om deres holdning til programmets gennemførelse.

Kommissionen har i overensstemmelse med sit løfte om at lave bedre lovgivning vurderet konsekvenserne af fire løsningsforslag: Første løsningsforslag er "status quo", hvor interventionslagrene fortsat er den eneste permanente forsyningskilde. Andet løsningsforslag er "interventionslagre suppleret med opkøb på markedet", der baserer programmet på varer fra interventionslagrene i det omfang, det er muligt, suppleret med varer fra markedet. Tredje løsningsforslag er "udelukkende opkøb på markedet", der udelukker anvendelsen af interventionslagrene, og fjerde løsningsforslag er "indstilling af fødevarerprogrammet", hvorved uddelingen af fødevarer enten bringes til ophør eller fases ud gradvist. Konsekvensanalysen viste, at de fastsatte mål bedst kan nås ved hjælp af andet og tredje løsningsforslag.

2. FORSLAGETS ELEMENTER

Kommissionen foreslår derfor, at fødevarerhjælpeprogrammet revideres på grundlag af følgende elementer:

- **To forsyningskilder.** Der bør være mulighed for at skaffe fødevarerne enten fra interventionslagrene eller fra markedet. Opkøb på markedet bør ikke længere være begrænset til de situationer, hvor der ikke er interventionslagre til rådighed. Hvis der er egnede interventionslagre til rådighed, bør disse dog først og fremmest bruges.
- **Større variation i de fødevarer, der uddeles.** For at opnå bedre ernæringsmæssig balance bør de fødevarer, der uddeles inden for rammerne af programmet, ikke længere være begrænset til dem, der er omfattet af intervention. Fødevarerne bør udvælges af de nationale myndigheder på grundlag af ernæringsmæssige kriterier og uddeles i samarbejde med partnere fra civilsamfundet.
- **Langsigtet perspektiv.** Uddeling af fødevarer kræver langsigtet planlægning og grundig forberedelse af de berørte nationale myndigheder og partnere fra civilsamfundet. For at højne effektiviteten bør EU's fødevarerhjælpeprogram etableres for tre år ad gangen. Støttebeløbene for andet og tredje år bør således kun være vejledende, hvorfor de efterfølgende skal bekræftes af budgetmyndigheden.
- **Klarere prioriteringer.** Medlemsstaterne skal basere deres støtteansøgninger på de nationale fødevareruddelingsprogrammer, idet de gør rede for de mål og prioriteringer, der er fastsat for fødevareruddelingen til de dårligst stillede.
- **Medfinansiering.** Medfinansiering gør det muligt at styrke ordningens sammenhæng, sikre tilstrækkelig planlægning og større synergi. For at lette indførelsen og sikre fortsat effektiv udnyttelse af de EU-midler, der er til rådighed, bør der for perioden 2010-2012 fastsættes en medfinansieringssats på 75 % og på 85 % for de medlemsstater, der modtager støtte fra Samhørighedsfonden. For det

program, der gennemføres i 2013-2015, vil medfinansieringssatsen blive reduceret til henholdsvis 50 % og 75 %.

- **Styrkelse af overvågning og rapportering.** Kravene til rapporteringen på de forskellige niveauer vil blive strammet op, og Kommissionen vil ifølge forslaget skulle aflægge rapport til Rådet og Europa-Parlamentet senest den 31. december i 2012.

3. BUDGETMÆSSIGE FØLGER

Forslaget tager sigte på at indføre nye regler for uddelingen af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i EU. Da den nye ordning vil blive medfinansieret af EU, er det nødvendigt at ændre artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1290/2005. Reglerne har i sig selv ingen følger for budgettet. Når fødevarehjælpeprogrammet for 2010 indføres, får det følger for budgettet, som vil blive fastsat ved programmets udarbejdelse.

Forslag til

RÅDETS FORORDNING

om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 37,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet¹, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Rådets forordning (EØF) nr. 3730/87 af 10. december 1987 om almindelige regler for levering til visse organisationer af levnedsmidler fra interventionslagre med henblik på uddeling til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet², senere ophævet og integreret i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007³, blev der etableret en pålidelig kilde til fødevarer bestemt til uddeling til de dårligst stillede i Fællesskabet, som har fungeret i over 20 år.
- (2) Formålet med den fælles landbrugspolitik som defineret i traktatens artikel 33, stk. 1, er bl.a. at stabilisere markederne og sikre forbrugerne forsyninger til rimelige priser. De programmer for uddeling af fødevarer, der i løbet af årene er gennemført inden for rammerne af denne ordning, har i høj grad bidraget til at nå begge disse mål, og udover at have forbedret fødevarerens sikkerhed for de socialt dårligst stillede, har de vist sig at være et uundværligt værktøj, når det gælder om at sikre den generelle fødevarerforsyning i Fællesskabet og nedbringe interventionslagrene.
- (3) I sin erklæring af 4. april 2006 om forsyninger til de velgørende organisationer, der er godkendt til at gennemføre EU's fødevarerhjælpeprogram for de dårligst stillede⁴, udtalte Europa-Parlamentet, at programmet havde vist sit værd og var uundværligt for millioner af europæiske borgere. Europa-Parlamentet gav desuden udtryk for sin bekymring med hensyn til videreførelsen af EU's fødevarerhjælpeprogram for de

¹ XX.

² EFT L 352 af 15.12.1987, s. 1.

³ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1.

⁴ EUT C 293 E af 2.12.2006, s. 170.

dårligst stillede, og opfordrede i anerkendelse af disse menneskers behov for fødevarerhjælp bl.a. Kommissionen og Rådet til at gøre hjælpeprogrammet permanent.

- (4) Den gradvise udvidelse af Fællesskabet har medført en potentiel stigning i antallet af mennesker, der har brug for fødevarerhjælp. Desuden har de stigende fødevarerpriser bidraget til at svække fødevarerikkerheden for de socialt dårligst stillede og har gjort det dyrere at yde fødevarerhjælp. Den ordning, der oprindeligt blev indført ved forordning (EØF) nr. 3730/87, har derfor fået større betydning, som årene er gået. Det er således nødvendigt at fortsætte ordningen på Fællesskabsplan og tilpasse den efter markedsudviklingen.
- (5) Den nuværende ordning for uddeling af fødevarer er afhængig af produkter fra Fællesskabets interventionslagre, som midlertidigt suppleres med produkter opkøbt på markedet. Flere på hinanden følgende reformer af den fælles landbrugspolitik og en gunstig udvikling i producentpriserne har ført til en reduktion af interventionslagrene og indskrænket varesortimentet. Opkøb på markedet bør derfor fremover være en permanent mulighed som supplement til interventionslagrene, når der ikke er egnede lagre til rådighed.
- (6) Et Fællesskabsprogram kan ikke stå alene, når det gælder om at tackle det voksende behov for fødevarerhjælp i Fællesskabet. De politikker, som medlemsstaternes egne forvaltninger gennemfører, og mobiliseringen af civilsamfundet spiller en lige så stor rolle med hensyn til at sikre de dårligst stillede fødevarerforsyninger. En Fællesskabsordning med et stærkt samhørighedspolitisk element kan dog tjene som model for uddeling af fødevarer til de dårligst stillede, bidrage til at skabe synergi og tilskynde til offentlige og private initiativer, der tager sigte på at øge fødevarerikkerheden for de dårligst stillede. En Fællesskabsordning kan også bidrage til en bedre udnyttelse af de reducerede lagre, der er til rådighed, og som er spredt over et stort geografisk område. Fællesskabsordningen bør derfor heller ikke anfægte de nationale politikker på området.
- (7) For fuldt ud at kunne drage fordel af Fællesskabsordningens samhørighedspolitiske dimension og styrke den synergi, som derved skabes, og for at sikre korrekt planlægning bør det fastsættes, at medlemsstaterne medfinansierer fødevarerhjælpeprogrammet. Fællesskabets medfinansiering bør fastsættes til den maksimale sats, og dets finansielle bidrag bør føjes til listen over foranstaltninger, som der kan ydes støtte til gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL), jf. artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005⁵. I de første år efter den reviderede ordnings gennemførelse bør der anvendes højere medfinansieringssatser for at sikre, at midlerne fortsat udnyttes optimalt, og for at bane vejen for en gradvis indførelse af medfinansiering, således at overgangen bliver glidende og det undgås, at ordningen i givet fald indstilles som følge af manglende ressourcer.
- (8) Ved fastsættelsen af bidraget fra EGFL bør der for at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet tages hensyn til situationen i de medlemsstater, der er berettiget til støtte fra Samhørighedsfonden, jf. listen i bilag I til Kommissionens beslutning 2006/596/EF⁶ eller senere relevante beslutninger.

⁵ EUT L 209 af 11.8.2005, s. 1.

⁶ EUT L 243 af 6.9.2006, s. 47.

- (9) Erfaringen viser, at forvaltningen af ordningen bør forbedres på visse punkter, navnlig for at give medlemsstaterne og de organisationer, der er udpeget til at uddele fødevarer, mere langsigtede perspektiver, hvilket kan opnås ved hjælp af flerårige planer. Kommissionen bør derfor på grundlag af de ansøgninger, som medlemsstaterne skal sende til Kommissionen, og andre oplysninger, som den måtte finde relevante, opstille planer for tre år ad gangen for ordningens gennemførelse. Medlemsstaterne bør basere deres anmodninger om fødevarer, der skal uddeles inden for en given treårsplan, på de nationale programmer for uddeling af fødevarer, idet de gør rede for deres mål og prioriteringer for fødevareuddelingen til de dårligst stillede personer. Kommissionen bør fastlægge en objektiv metode for tildeling af de midler, der er til rådighed.
- (10) Forordning (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 1234/2007 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1290/2005 tilføjes som litra g):

- “g) Fællesskabets finansielle bidrag til uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet, jf. artikel 27 i forordning (EF) nr. 1234/2007.”

Artikel 2

I forordning (EF) nr. 1234/2007 foretages følgende ændringer:

- (1) Artikel 27 affattes således:

“Artikel 27

Uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i EF

1. Der stilles produkter fra interventionslagrene til rådighed, eller der opkøbes fødevarer på markedet, således at de organisationer, der er udpeget af medlemsstaterne, kan uddele dem til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet.

Der må kun købes fødevarer på markedet, hvis interventionslagrene ikke er tilstrækkelige, eller hvis disse ikke er egnede til at blive uddelt gennem fødevareuddelingsordningen.
2. Medlemsstater, der ønsker at deltage i ordningen, skal sende Kommissionen oplysninger om deres nationale programmer for uddeling af fødevarer, som skal indeholde en ansøgning om de mængder fødevarer, der skal uddeles i den pågældende treårsperiode, samt andre relevante oplysninger.
3. Den ordning, der er omhandlet i stk. 1, skal bygge på treårsplaner, som Kommissionen udarbejder på grundlag af de ansøgninger, som

medlemsstaterne sender Kommissionen i overensstemmelse med stk. 2, og andre oplysninger, som Kommissionen finder relevante.

Treårsplanen skal vise Fællesskabets årlige finansielle tildelinger pr. medlemsstat og medlemsstaternes årlige finansielle minimumsbidrag, som Kommissionen fastsætter i overensstemmelse med den metode, der fastlægges i de gennemførelsesbestemmelser, der vedtages efter artikel 43, litra g). Tildelingerne for programmets andet og tredje år er vejledende. Medlemsstater, der deltager i ordningen, skal hvert år bekræfte de ansøgninger, der er nævnt i stk. 2. Når ansøgningerne er bekræftet, træffer Kommissionen hvert følgende år afgørelse om de endelige tildelinger inden for rammerne af de bevillinger, der er til rådighed på budgettet.

Treårsplanen kan ændres, hvis der sker noget, der har indflydelse på gennemførelsen af programmerne for uddeling af fødevarer.

4. De organisationer, der er udpeget af medlemsstaterne i overensstemmelse med stk. 1, må ikke være erhvervsvirksomheder.

De fødevarer, der er omhandlet i stk. 1, udleveres gratis til de udpegede organisationer.

Uddelingen af fødevarer til de socialt dårligst stillede skal ske:

- a) gratis, eller
 - b) til en pris, der under ingen omstændigheder må overstige de omkostninger, som de udpegede organisationer berettiget har haft til at gennemføre aktionen, bortset fra de omkostninger, der er omfattet af stk. 6, andet afsnit, litra b).
5. Medlemsstater, der deltager i ordningen, skal:
 - a) sende Kommissionen en årlig rapport om gennemførelsen af ordningen
 - b) holde Kommissionen rettidigt underrettet om ændringer, der har konsekvenser for gennemførelsen af programmerne for uddeling af fødevarer.
 6. Følgende udgifter er støtteberettigede inden for rammerne af ordningen:
 - a) udgifterne til de fødevarer, der frigives fra interventionslagrene, og hvis regnskabsværdi er lig med interventionsprisen, i givet fald vægtet med koefficienter, der tager hensyn til kvalitetsforskelle
 - b) udgifterne til fødevarer, der opkøbes på markedet.

Følgende udgifter kan betragtes som støtteberettigede i overensstemmelse med artikel 43, litra g):

- a) udgifterne til transport af de fødevarer, der er omhandlet i stk. 1, til de udpegede organisationer
 - b) udgifterne til transport af fødevarerne og de administrative udgifter, som de udpegede organisationer, der er direkte involveret i gennemførelsen af ordningen, har afholdt.
7. Fællesskabet medfinansierer de udgifter, der er støtteberettigede under ordningen.

Fællesskabet må højst medfinansiere:

- a) 75 % af de støtteberettigede udgifter eller 85 % af de støtteberettigede udgifter i de lande, der er berettiget til støtte fra Samhørighedsfonden i perioden 2007-2013, jf. bilag I til Kommissionens beslutning 2006/596/EF*, for den treårsplan, der indledes den 1. januar 2010
 - b) 50 % af de støtteberettigede udgifter eller 75 % af de støtteberettigede udgifter i de lande, der er berettiget til støtte fra Samhørighedsfonden i et givet år, jf. bilag I til Kommissionens beslutning 2006/596/EF og senere beslutninger, for de efterfølgende treårsplaner.
8. Fællesskabsordningen berører ikke eventuelle nationale ordninger, der omfatter uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer, og som er i overensstemmelse med EF-lovgivningen.”

* EUT L 243 af 6.9.2006, s. 47.”

(2) Artikel 43, litra g) og h), affattes således:

- “g) den ordning for uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet, der er fastsat i artikel 27, herunder regler om forvaltningen af de finansielle midler og budgettet, overførsler af produkter fra interventionslagrene medlemsstaterne imellem, de støtteberettigede udgifter og om de koefficienter, der er omhandlet i nævnte artikels stk. 6, første afsnit, litra a)
- h) udarbejdelse og ændring af de treårsplaner, der er omhandlet i artikel 27, stk. 3, herunder Kommissionens afgørelse om de endelige finansielle tildelinger.”

(3) I artikel 184 indsættes som nr. 9:

“(9) senest den 31. december 2012 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af den ordning for uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet, der er fastsat bestemmelser om i artikel 27, sammen med eventuelle forslag.”

Artikel 3

Denne forordning træder i kraft på syvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes på de treårsplaner, der indledes den 1. januar 2010 eller derefter.

Hvad angår gennemførelsen af fødevareuddelingsplanen for 2009 gælder de regler, der ændres i henhold til artikel 1 og 2, således som de var udformet før denne forordnings ikrafttræden.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [xx.].

På Rådets vegne

Formand

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. BUDGETPOST: 05 02 04 01		BEVILLINGER 2008: 307 mio. EUR		
2. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE: Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen)				
3. RETSGRUNDLAG: Artikel 37 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab				
4. FORANSTALTNINGENS FORMÅL: At gennemføre nye bestemmelser for ordningen for uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stille personer				
5. FINANSIELLE VIRKNINGER	12-MÅNEDERS-PERIODE (mio. EUR)	INDEVÆRENDE REGNSKABSÅR 2008 (mio. EUR)	FØLGENDE REGNSKABSÅR 2009 (mio. EUR)	
5.0 UDGIFTER, SOM AFHOLDES - OVER EU-BUDGETTET (RESTITUTIONER/INTERVENTIONER) - OVER NATIONALE BUDGETTER - AF ANDRE	-	-	-	
5.1 INDTÆGTER - EU's EGNE INDTÆGTER (AFGIFTER/TOLD) - NATIONALE KILDER	-	-	-	
	2010	2011	2012	2013
5.0.1 UDGIFTSOVERSLAG	a)	-	-	-
5.1.1 INDTÆGTSOVERSLAG	-	-	-	-
5.2 BEREGNINGSMÅDE: -				
6.0 ER FINANSIERING MULIG OVER DE BEVILLINGER, DER PÅ DET LØBENDE BUDGET ER OPFØRT UNDER DET RELEVANTE KAPITEL?				JA NEJ
6.1 ER FINANSIERING MULIG VED OVERFØRSEL MELLEM KAPITLER PÅ LØBENDE BUDGET?				JA NEJ
6.2 ER ET TILLÆGSBUDGET NØDVENDIGT?				JA NEJ
6.3 BEVILLINGER TIL OPFØRSEL PÅ KOMMENDE BUDGETTER?				JA NEJ
BEMÆRKNINGER:				
a) Forslaget tager sigte på at indføre nye regler for uddelingen af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. Den nye ordningen vil blive medfinansieret af Fællesskabet, og det er derfor nødvendigt at ændre artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1290/2005. Reglerne har i sig selv ingen følger for budgettet. Virkningen for budgettet vil først indtræde, når programmet for uddeling af fødevarer for 2010 indledes, og de finansielle konsekvenser vil blive fastsat ved programmets udarbejdelse.				